

Tisková informace

Jan Mikš: Restituce pivovaru pro mě znamenala nejen nápravu dřívějších křivd, ale především příležitost vrátit do Rychnova nad Kněžnou dobré pivo

Ing. Josef Vacl, CSc.

Praha duben 2012 – Jan Mikš je původem z Rychnova nad Kněžnou. To se později ukázalo jako jeden z rozhodujících faktorů při ovlivňování osudu pivovaru a tam vyráběného piva. Jan chodil v Rychnově do základní školy a měl – a dodnes má k městu – vřelý vztah. Totéž se snaží vytvořit u svých dětí, a zvláště syn se ve vztahu k pivovaru „potatil“.

I za dob, kdy byli vlastníci pivovaru jiní, protože těm původním, rodině Mikšových, pivovar odňali, věděl Jan dobře, že jeho děd koupil pivovar od Kolowratů v roce 1918. Od základů jej modernizoval. Pivovar byl na tu dobu špičkově technicky vybaven, kupříkladu se zde namísto původních dřevěných používaly ocelové tanky. Podnik patřil mezi nejlepší pivovary středně velkého typu s ročním výstavem 15 000 hl. S dědou si Jan velmi často povídal, nejraději o jeho mládí, které strávil cestováním po světě jako podsládek. Ale i o tom, jak se dostal do Rychnova nad Kněžnou a jak se seznámil se s babičkou. Toto vyprávění jej zaujalo a navíc bydlel naproti objektu pivovaru a kamarádlil se s dětmi, které v objektu v té době bydlely.

Jan Mikš, zakladatel pivovarské dynastie

vlastnictví pivovaru. Zášť proti rodině šla ještě dál. „Dokonce tak, že mně mělo být znemožněno studium na střední škole,“ vzpomíná na neblahé časy Jan Mikš. Tehdy ještě nemohl tušit, že budoucnost bude jiná a že se o několik desetiletí později do pivovaru nejen vrátí, ale dokonce tam obnoví výrobu piva. Ale nepředbíhejme.

Věděl také o tom, že pivovar byl na jaře 1948 znárodněn a v roce 1962 zde byla výroba piva zrušena a veškeré zařízení odvezeno. Mnohem horší vzpomínka byla, že jeho otce vzali do vazby právě v souvislosti s rodinou Mikšovou a jejím vlastnictvím pivovaru. Přitom jeho otec původně pokračoval v díle, které započal jeho otec a Janův děd. Byl hlavně vynikajícím sladařem. Velmi dobře si dodnes vzpomíná na to, že jeho matka byla velmi nešťastná, a bylo to o to horší, že její rodina byla perzekuována právě s ohledem na

Rok 1989 a listopadové události zasáhly rodinu Mikšovu a Jana osobně patrně stejně silně jako únorové události roku 1948 jeho předky. Po přijetí restitučního zákona se naskytla příležitost požádat o vrácení majetku, který byl rodině nespravedlivě odňat.

„V době restitucí jsem s odkazem na památku mého dědečka a s tichým souhlasem otce, který po celou dobu pracoval v pivovarnictví, požádal o navrácení objektu. Nemusím zdůrazňovat, že podnik byl v opravdu bídém stavu,“ vzpomíná Jan Mikš. „Z dnešního pohledu to bylo značně odvážné rozhodnutí, naštěstí jsem se nerozhodl sám, stála za mnou celá rodina,“ dodává Jan Mikš.

O restituci požádal jeho otec spolu se sestrou jako přímí potomci. Veškeré záležitosti vyřizoval vzhledem ke své profesi a svému zájmu o obor pivovarnictví osobně JUDr. Jan Mikš. Nutno zmínit fakt, že si celá rodina uvědomovala, že na svá bedra bere těžké břímě. Zpočátku pouze zachovávali stávající stav, ale poté, co otec zemřel, a Jan Mikš se dohodl s tetou na převodu jejího spoluvlastnického podílu, začal zcela vážně uvažovat, jak s nečekaným břemenem naložit.

V sodovkárně zřízené na místě původního pivovaru mezitím během několikaletého tápání lépe poznával zaměstnance, mezi kterými byli jeho spolužáci ze základní školy, a blíže se seznámil též s tehdejšími vedoucími sodovkárny a začal pomalu uvažovat o možnosti vrátit budovám jejich původní účel a smysl – tedy vybudovat zde opět pivovar. „Trápil jsem se tím dlouho. Tlak lidí z okolí rostl, a tak jsme nakonec o budoucnosti pivovaru rozhodli nikoliv doma, ale paradoxně při jedné z cest do Himálaje. Živě si vzpomínám, že to bylo při cestě do základního tábora pod Mount Everestem. Zkrátka jsem si tam řekl, že splatím dluh svým předkům a že objekt zrekonstruji do původního stavu,“ vzpomíná Jan Mikš.

Vzhledem k tomu, že se jedná o historicky cenný objekt, byla rekonstrukce nesmírně časově náročná, o financích ani nemluvě. Každá etapa oprav však Janu Mikšovi přinášela vnitřní uspokojení. Přál si, aby objekt byl nejen výrobním závodem, ale aby se zde konaly lidové slavnosti a kulturní představení, jako kdysi. To se během doby a díky úzké spolupráci s představiteli města, uznání patří především panu starostovi Jiřímu Roklovi, podařilo.

Rekonstrukce restituovaného objektu začala v roce 2003 a skončila o čtyři roky později. Výroba v objektu byla rozšířena o moštárnu a lihovar. „V mých myšlenkách stále nazrávalo zásadní rozhodnutí obnovit rychnovské pivo a navázat tak na zdejší tradici, a to i proto, že mě průběžně oslovovali bývalí zaměstnanci mého dědy či jejich potomci a vůbec všichni obyvatelé Rychnova,“ vzpomíná Jan Mikš. „Vliv na mé rozhodnutí vybudovat minipivovar měl každopádně také vedoucí provozu pan Konvalina. Nakonec to trvalo, ale rozhodně ničeho nelituji,“ upřesňuje hrdě.

Roli v celém příběhu sehrál ještě jeden zajímavý moment. Při likvidaci pozůstalosti po otci objevil Jan Mikš v jedné ze skříní něco jako archiv původního pivovaru. Jak se záhy ukázalo, byla to velmi šťastná náhoda. V dokumentech objevil, že už jeho děda spolupracoval s městem. Na základě dochovaných písemností a pamětí, které dědeček sepsal, pomalu vznikalo rozhodnutí tuto tradici nepřerušit. Naopak, nejen v ní pokračovat, ale také ji rozvíjet. Jako logické vyústění se jeví fakt, že se město stalo společníkem v nově založeném pivovaru, a to s podílem 25 %.

„O to větší byla moje zodpovědnost při výběru dodavatele minipivovaru a při rozhodování o jeho kapacitě a dalších otázkách, neboť jsem nechtěl zklamat ani sebe, ani svého společníka,“ vzpomíná budoucí pivovarník Jan Mikš.

V červenci 2008 začala rekonstrukce pivovaru a již v prosinci stejného roku se uvařila první zkušební várka. Mikš vybíral technologii do pivovaru s pivovarskými odborníky z 10 nabídek. Nakonec vybrali firmu Mini Brewery Systém s.r.o Prostějov, která dodala technologii mj. do minipivovaru Moritz v Olomouci. „Sám bych nedovedl posoudit, která technologie je pro náš zamýšlený minipivovar správná a vyhovuje plánovaným objemům výstavu piva,“ říká Jan Mikš. „Na základě názorů odborníků Ing. Vladimíra Černohorského, dnes patrona našeho pivovaru, a Tomáše Konvaliny, který se stará o každodenní fungování pivovaru, dnes už vlastně výrobního komplexu, jsme vybrali dobře,“ hodnotí situaci Jan Mikš.

S čím však majitel ani pracovníci pivovaru nepočítali, byl velký zájem o uvařené pivo. Původně byla kapacita zamýšlena na roční produkci 1 000 hl, čemuž odpovídaly i míry varné soupravy, objemy spilek a tanků. Z původních 540 hl v roce 2009 stoupl objem výroby na 920 hl a loňská produkce činila již 1450 hl. Není to rozhodně poslední slovo. Ale vraťme se o nějakou dobu nazpátek. 20. 3. 2009 se uskutečnil první prodej piva do „vlajkové lodi mezi odběrateli“, hotelu Havel v Rychnově nad Kněžnou. Ve stejném roce přibyl pivní šenk a postupně se rozšiřuje počet míst, kde je pivo z pivovaru k ochutnání.

Dnes jsou v nabídce Městského Podorlického pivovaru s.r.o.v Rychnově nad kněžnou piva Zilvar 10° světlý a Kněžna 12° světlá. Názvy polotmavého 11° Kaštanu a vánočního a velikonočního 15° speciálu Habrovák potom vybrali ve veřejné soutěži sami Rychnovští. V letošním roce doznalo pivo, především 12° Kněžna, inovace. Změnila se chuť

(má 12,8 E. P. M.), od čehož si všichni v pivovaru slibují další zvýšení poptávky. Pochutnat si na něm mohou ctitelé piva v okolí Rychnova, dále v Jánských Lázních, na hřebenech Krkonoš a na několika místech v Praze. Šíří se i na Moravu, nebo dokonce do nedaleké polské Vratislavi.

„Že se věc podařila, jsem zjistil už při prvé ochutnávce piva. Místní štamgasti, z nichž někteří dosud znali chuť původního rychnovského piva, se na mne obraceli s komentářem: Hochu, je stejně dobré, jako ho dělal tvůj děda. V tu chvíli jsem věděl, že máme vyhráno,“ tvrdí Jan Mikš. Radost mu nedělá pouze minipivovar. Těší ho i to, že celý podnik přispěl k zatraktivnění celého města Rychnova nad Kněžnou. Především tím, že v objektu se konají vyhledávané exkurze. Po nich si jak místní Rychnovští, tak turisté velmi rádi posedí

Jan Mikš před svým pivovarem v letním pivovarském šenku, který navazuje na minipivovar. Dále se v objektu konají představení v rámci festivalu Poláčkova léta.

A jaké jsou další plány JUDr. Jana Mikše? Dobře ví, že kapacita technologických zařízení se vyčerpala. Za tři roky od počátku se v pivovaru vyrábí o 80 % více, než byla původní kapacita. Obrovskou radost mu pokaždé udělá, když se na něj obrací významné restaurace, abych jim dodával výrobky nejen z pivovaru, ale též z moštárny, sodovkárny či lihovaru. Mikš doufá, že další generace, především jeho syn, bude v rodinné tradici pokračovat. Ten do objektu nejen jezdívá, ale působil tam už jako brigádník.

Ocitujme na závěr samotného Jana Mikše: „Když jsem se dozvěděl o udělení ceny F. O. Poupěte za rok 2012, myslel jsem si, že to je nějaké nedorozumění. Nejsem si vůbec jistý, jestli jsem ta pravá osoba. Cenu, které si velmi vážím, беру jako uznání práce českých pivovarníků, mezi něž jistě patřili můj děda i otec a vůbec všichni, které mám dnes kolem sebe. Je to o to hezčí, že celý zrekonstruovaný objekt, a zejména minipivovar v něm, mi přináší velké vnitřní uspokojení. Cítím, že jsme tak naplnili poslání našeho rodu. Vždyť se již ve třetí generaci alespoň nepřímo podílíme na rozvoji českého pivovarství. A to zavazuje do budoucna.“